

וסברא היא דלא יהא עזרה שהיא טפל חמור
מן ההיכל שהוא העיקר. (73)

מיתבי: רבי יהודה בן בתירא אומר: מנין
שאם הקיפו עובדי כוכבים את כל העזרה
להלחם עליה, ואי אפשר לאכול שם קדשי
קדשים שהכהנים נכנסים להיכל ואוכלין שם
קדשי קדשים⁽⁷⁴⁾ ושירי מנחות [וכשירה
אכילתם שם, ואין הבשר נפסל ביוצא משום
דגם ההיכל הוא מקום אכילתן – רש"י
מנחות ח"ב], תלמוד לומר "בקדש הקדשים
תאכלנו", לרבות היכל.

ותיקשי: ואמאי בעי ריבויא מקרא להכשיר
היכל לאכילת קדשים, נימא מדכתיב "בחצר
אהל מועד יאכלנה" שמעינן דחצר טפל

ואהל מועד עיקר, וגם בלי ילפותא נכשיר
היכל לאכילת מנחה משום הסברא דלא יהא
טפל חמור מן העיקר?

ומשנינן: הכי השתא דאינו דומה כלל דין
שחיטה בפנים לדין אכילה בפנים. התם
בשחיטה עבודה היא, וכיון דאדם עובד
במקום רבו ואין סברא למעט היכל, אמרינן
לרבות היכל מטעמא דלא יהא טפל חמור מן
העיקר, אבל אכילה אי לאו קרא לרבויה קא
סלקא דעתך דאין אוכלים בפנים משום דאין
אדם אוכל במקום רבו דאין זה דרך כבוד
ומשום הכי קא סלקא דעתך דלענין אכילה
לא אמרינן דלא יהא טפל חמור מן העיקר,
קא-משמע-לן קרא "בקדש הקדשים"
דאוכלים שם.

דוד [כו ב] נסתפק האם כששחט בהיכל עצמו
קודם פתיחת הדלתות יהיה כשר, משום שההיכל
הרי אינו קרוי "פתח אהל מועד", ורצה להוכיח
ממה שמבואר ביומא [סג] שהשוחט בחוץ קודם
פתיחת דלתות ההיכל פטור, משום שאינו ראוי
בזמן זה לפתח אהל מועד, ואם היה כשר אז
לשחוט בתוך ההיכל, אם כן הרי הוא ראוי
לפתח אהל מועד, שישחטנו בהיכל, וע"כ שבכל
ענין יהיה פסול, ובנאר שמאחר והלימוד הוא
שלא יהא טפל חמור מהעיקר, משום כך צריך
שיהיה בפועל הכשר שחיטה בהטפל, כלומר
פתיחת דלתות ההיכל, כדי שיהיה ע"כ הכשר
שחיטה בהעיקר גם כן.

74. הרמב"ם בפירוש המשנה בפרקין כתב
שנאכלין שם קדשי קדשים מדוחק, וכמו
שמשמע בגמרא, וכן כתב הרמב"ן [במדבר יח],
ונתן טעם משום שנאמר "בחצר אהל מועד",
הרי שבעזרה הוא עיקר מקום אכילתן, והרדב"ן
[מעשה הקרבנות י ג] הוסיף עוד טעם, שהרי

שם, והעולת שלמה כתב משום שזה נחשב
כביאה ריקנית להיכל, שהרי יכול הוא לשחוט
בעזרה, ב', שדוקא קדשים קלים משום שכשרין
בכל מקום בעזרה, אבל קדשי קדשים הטעונים
צפון אם שחטן בהיכל פסולים, שאין זה קרוי
צפון, אולם בדברי רש"י שם מבואר שההיכל
נחשב כצפון, וכמו שהתוס' בסוגיין דקדקו
מדבריו, עיי"ש, ויתכן שנידון זה תלוי בעיקר
גדר דין צפון, שדנו האחרונים האם הוא משום
שצפון מקודש יותר לדבר זה, או שהוא דין
מסויים ולא מחמת קדושתו, עיי" מה שהובא
בזה ריש פ' איזהו מקומן, שאם הוא מחמת
הקדושה, הרי ודאי שההיכל יש בו כל קדושת
העזרה, אבל אם הוא דין מסויים התלוי בשם
צפון, אין עדיפות להיכל בזה.

73. ולא יהא טפל חמור מן העיקר. לעיל [נה]
למדנו ששלמים ששחטן קודם פתיחת דלתות
ההיכל פסולין, משום שנאמר "פתח אהל מועד",
בזמן שהוא פתוח ולא כשהוא נעול, והמקדש